

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua,

0301 Oslo.

Deres ref.

Saksnr. 200905154

Vår ref.

339/ARØ

Dato

Røros, 08.08.2013

Høringsuttalelse vedrørende konsesjonssøknad for Tolga kraftverk

Røros Elektrisitetsverk AS står ikke på NVE's adresseliste over høringsinstanser, men har fått underretning om søknaden, bl. a. gjennom deltakelse i spenningsoppgraderingsprosjektet for overføringslinja Tynset - Røros.

Ettersom Røros Elektrisitetsverk AS er ansvarlig for forsyningssikkerheten i Røros, og utbyggingen vil ha stor betydning for denne, finner vi det riktig at Røros Elektrisitetsverk kommenterer konsesjonssøknaden.

Vår kommentar vil i stor grad dreie seg om forsyningssikkerheten til Rørosregionen, det vil si kommunene Tolga, Os, Røros og Holtålen. Dagens forsyningssituasjon er kort beskrevet i konsesjonssøknadens pkt 3.18.2.5 Kraftoppdekking og leveringssikkerhet.

Det norske kraftsystemet er bygd opp på N-1 kriteriet. Det vil si at det kan oppstå feil på én komponent/anleggsdel uten at det gir stans i forsyningen til et område. For Rørosregionen er situasjonen at dette kriteriet ikke er oppfylt, og området må karakteriseres som ensidig forsynt store deler av året, se vedlagte notat. Regionen har mellom 11 000 og 12 000 innbyggere, og er ett av Norges kaldeste områder vinters tid. En langvarig svikt i strømforsyningen her kan derfor få dramatiske konsekvenser.

Realistiske tiltak for å bedre forsyningssikkerheten er svært begrenset. Oppgradering av linja NEA – Reitan – Kuråsfossen er helt urealistisk på grunn av kostnaden i forhold til befolkningsgrunnet. Forsterkning/spenningsheving på linja Tynset – Røros vil gi kapasitetsøkning, men kun et lite bidrag til forsyningssikkerheten. Den eneste muligheten til å oppnå en forsyningssikkerhet som tilnærmet oppfyller N-1 kriteriet er en betydelig økning av lokal elkraftproduksjon.

Røros Elektrisitetsverk har i de siste 15 – 20 årene brukt betydelige ressurser på økt kraftproduksjon i form av opprustning av kraftverk og bygging av nytt småkraftverk. I tillegg er det, relatert til lokale forhold, foretatt en betydelig nær-/fjernvarmeutbygging basert på biobrensel. De lokale satsingene har hjulpet noe på effektbehovet, men er på langt nær nok, ref vedlagte notat. Med unntak av Tolga kraftverk foreligger det heller ingen andre realistiske muligheter for økt kraftproduksjon lokalt. Småkraftpotensialet er tilnærmet lik null, og vindkraft er uaktuelt på grunn av behov for lange, kostbare overføringslinjer og manglende vind når energien trengs, det vil si i kuldeperiodene.

Derfor er det etter vår vurdering kun utbygging av Tolga kraftverk som kan tilfredsstillе samfunnets krav til forsyningsikkerhet i området. I framtiden vil med stor sannsynlighet kravene økes ytterligere, og med dagens manglende oppfyllelse av N-1 kriteriet kan det etter hvert bli vanskeligere å få større virksomheter til å etablere seg her.

Selv om det ikke berører Røros Elektrisitetsverk direkte er vi som aktivt engasjert i lokalsamfunnet opptatt av at dets ve og vel. Av konsesjonssøknaden går det fram at konsekvensen av Tolga kraftverk vil være middels til stor positiv for kommuneøkonomien. Dette mener vi er et moment som må vektlegges ved vurderingen av konsesjonssøknaden.

Sett fra et lokalt ståsted er vi av den formening at den positive konsekvensen av et Tolga kraftverk med hensyn på kraftoppdekking og leveringssikkerhet er langt høyere enn indikert i konsesjonssøknaden (liten til middels).

Oppsummert alle momenter både ved utbyggingen og i driftsfasen, samt vektleggingen av den økte driftssikkerheten, er de positive konsekvensene av Tolga kraftverk langt høyere enn de negative. Vi gir derfor konsesjonssøknaden vår anbefaling om godkjenning.

Som belyst her har kraftverket svært stor betydning for leveringssikkerheten, og det er derfor viktig at det blir realisert. Når det gjelder alternativer synes det klart at sjansen for realisering er mye større for alternativ 3A, evt 3B enn for alternativene 2A og 2B. Med så små forskjeller i negative konsekvenser og en stor gevinst i forhold til produksjon både sommer og vinter, og derved økt leveringssikkerhet, mener vi det er riktig å legge alternativ 3A til grunn ved en innvilgelse av konsesjonssøknaden.

Med vennlig hilsen
Røros Elektrisitetsverk AS

Anders Rønning
Adm dir

Vedlegg: Notat vedr. konsesjonssøknad for Tolga kraftverk

Notat vedr. konsesjonssøknad for Tolga kraftverk

Vi har gått gjennom Opplandskrafts søknad om utbygging av Tolga kraftverk, og vil kommentere noen punkter som vi anser å være viktige for Røros kommune, Rørosregionen og Røros Elektrisitetsverk. Det norske kraftsystemet er oppbygd på prinsippet N-1 – kriteriet, dvs at det kan oppstå feil på én komponent uten at dette gir stans i forsyningen til et område. Det er svært mange år siden dette kriteriet kunne sies å være oppfylt for Rørosregionen. Store deler av året må området karakteriseres som ensidig forsynt sørfra. Dette gjelder spesielt perioden fra midt i september til ut april. Forsyningen fra Nea i Tydal via Reitan trafostasjon i Ålen kan gi oss maks 10 MW.

Maks effektuttak i regionen

Makslast Røros:	ca 34 MW
Makslast Tolga + Os :	14 MW
Sum effektuttak	ca 48 MW

Effekttilgang ekskl. linja fra Tynset

Maks produksjon Røros:	14 MW
Maks overført fra Nea - Reitan:	10 MW
Sum effekttilgang (uten linja)	24 MW
Effektunderskudd	-24 MW

En manko på 24-25 MW i regionen ved utfall av forsyningen fra Tynset med dagens forsynings-situasjon utgjør en vesentlig fare for store samfunnsmessige skader. Selv om all "unødvendig" last, som f.eks. rene hyttefelt blir utkoblet, vil manglende strømforsyning resultere i en meget alvorlig krise. Og ved feil i isleggingsperioden i Glomma kan effektmangelen og krisen bli enda større på grunn av redusert produksjonskapasitet i Røros E-verks kraftanlegg.

Med Tolga kraftverk i drift vil man ved et brudd i forsyningen sør for Tolga kjøre kraftverkets produksjon nordover. Dette vil være forsyningskilde nr 1, mens kontakten med sentralnettet besørgeres over fjellet til Tydalen. Da vil området være selvforsynt fra Tolga og nordover i de aller fleste tilfeller.

Med ekstremlast og en produksjon i Tolga kraftverk mindre enn 25 MW kan det imidlertid oppstå situasjoner der det blir vanskelig å dekke hele effektbehovet ved feil på forsyningen sørfra. Dette kan inntreffe i perioden november – desember, dvs under isleggingsperioden i Glomma. Imidlertid vil en effektmanko i størrelsesorden 5 MW være mye enklere å håndtere enn en manko på 25 MW.

Oppsummering

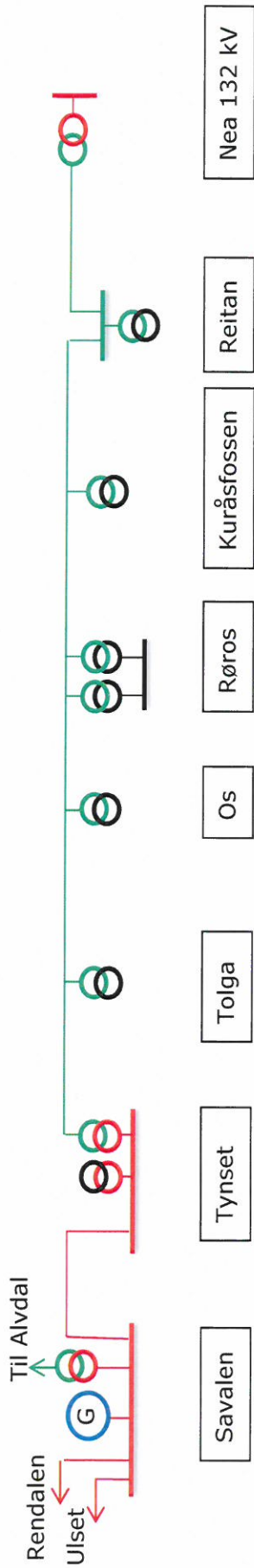
En akseptabel forsyningsikkerhet for regionen betinger utbygging av Tolga kraftverk i tillegg til oppgradering av linja mellom Tynset og Røros. Alternativet ved svikt i forsyningen med dagens strømforsyning er en langvarig rasjonering med de konsekvenser dette vil ha vinters tid.

Røros, 08.08.2013

Lars Hofstad

Nettsjef

Figur 1: Nettskisse av eksisterende nett